

prima instanță, Judecătoria Chișinău, sediul Centru (L. Barbos)
instanța de apel, Curtea de Apel Chișinău (A. Panov, V. Cotorobai, M. Anton)

DECIZIE

28 noiembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Valeriu Doagă
Svetlana Filincova
Tamara Chișca-Doneva
Dumitru Mardari
Nina Vascan

examinând recursurile declarate de Iurie Murzacov, Nina Mosolova, Elvira Mahortova, Liubovi Supeli, reprezentați de avocatul Denis Ipatii și de Nina Mosolova și Elvira Mahortova, reprezentate de avocatul Constantin Lazari

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Iurie Murzacov, Nina Mosolova, Elvira Mahortova, Liubovi Supeli împotriva Consiliului municipal Chișinău, Primăriei municipiului Chișinău și Direcției Generale Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare a Consiliului municipal Chișinău, intervenient accesoriu Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău cu privire la recunoașterea ilegalității răspunsului și obligarea emiterii deciziei,

împotriva deciziei din 14 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a admis apelul declarat de Primăria municipiului Chișinău, Consiliului municipal Chișinău și Direcția Generală Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare a Consiliului municipal Chișinău, s-a casat hotărârea din 04 septembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și s-a pronunțat o nouă hotărâre de respingere a cererii de chemare în judecată depusă de Iurie Murzacov, Nina Mosolova, Elvira Mahortova, Liubovi Supeli,

împotriva încheierii din 14 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins cererea de restituire a apelului declarat de Consiliul municipal Chișinău Primăria municipiului Chișinău, Direcția Generală Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare a Consiliului municipal Chișinău,

c o n s t a ț ă:

La 06 iunie 2016, Iurie Murzacov, Nina Mosolova, Elvira Mahortova, Liubovi Supeli au depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului municipal Chișinău, Primăriei municipiului Chișinău și Direcției Generale Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare a Consiliului municipal Chișinău intervenient

accesoriu Oficiul Cadastral Teritorial Chişinău cu privire la recunoaşterea ilegalităţii răspunsului şi obligarea emiterii deciziei.

În motivarea acţiunii, reclamanţii au indicat că în anul 1961 a fost formată Gospodăria Silvică a oraşului Chişinău, pentru înverzirea oraşului, în raza a 30 km, fiind construită casa de locuit cu patru apartamente, amplasată pe str. Xxxx, pentru specialiştii în domeniul silviculturii, care ulterior în decembrie 1961 a fost repartizată reclamanţilor.

Reclamanţii au invocat că casa de locuit menţionată supra a fost dată în exploatare în anul 1962, iar în anul 1989, reclamanţii au depus cereri pentru a procura imobilul. Prin hotărârea nr. 4/2-4 din 09 aprilie 1990 a Comitetului executiv de deputaţi a raionului Frunze, reclamanţilor le-a fost permisă perfectarea contractelor de vânzare a spaţiului locativ, cu atribuirea a 600 metri pătraţi de teren aferent, pentru fiecare şi 1900 metri pătraţi în folosinţă comună pe un termen nedeterminat.

Reclamanţii au menţionat că au înaintat cerere cu privire la permisiunii privatizării terenului aferent casei de locuit menţionată supra. Iar, prin răspunsul 21/125-df (21/140-df) din 25 aprilie 2016 al şefului interimar al DGAURF al Consiliului municipiului Chişinău, reclamanţilor li s-a refuzat parţial în cerinţa înaintată, şi anume s-a acceptat privatizarea lotului de teren aferent casei de locuit, dar nu în corespundere cu schiţa deciziei nr. 4/24 din data de 09 aprilie 1990 a Comitetului executiv de deputaţi a raionului Frunze, dar în baza unei schiţe de proiect perfectate de către pîrît.

Reclamanţii au invocat că pârâţii au abuzat de atribuţiile funcţionale, micşorînd neîntemeiat suprafaţa lotului de teren solicitat a fi privatizat, or, acest teren este în posesiune legală a acestora din anul 1961 pînă în prezent, în temeiul unui act legal şi valabil.

Prin urmare, reclamanţii Iurie Murzacov, Nina Mosolova, Elvira Mahortova şi Liubovi Supeli au solicitat admiterea acţiunii, recunoaşterea ilegală a răspunsului DGAURF al Consiliului municipal Chişinău nr. 21/125-df (21/140-df) din data de 25 aprilie 2016, obligarea Consiliului municipal Chişinău de a emite decizie cu privire la privatizarea suprafeţei totale a lotului de pământ aferent casei de locuit, care a fost atribuit reclamanţilor prin decizia nr. 4/24 din data de 09 aprilie 1990 a Comitetului executiv de deputaţi a raionului Frunze, cu obligarea perfectării contractelor de vânzare-cumpărare la preţ normativ, a lotului de teren aferent casei de locuit de pe str. Xxxx, ce aparţine reclamanţilor cu drept de proprietate.

Pe parcursul examinării cauzei, reclamantele Nina Mosolova şi Elvira Mahortova au depus cerere de concretizare a pretenţiilor, în care suplimentar celor indicate în cererea de chemare în judecată, au indicat că Nina Mosolova şi Elvira Mahortova deţin cu drept de proprietate apartamentul nr. 1, din casa 69 A, str. Xxxx, mun. Chişinău, din 1961 pînă în prezent, fiind înregistrat cu numărul cadastral xxxx, în temeiul certificatului de moştenitor nr. 10-191 din 25 iunie 1991 şi a deciziei nr. 3/1 din 16 martie 1992.

Reclamantele Nina Mosolova şi Elvira Mahortova au menţionat că conform deciziei nr. 4/24 din 09 aprilie 1990 Consiliului local Frunze, mun. Chişinău, lui Vasilii Mosolov, soţul Ninei Mosolova şi tatăl Elvirei Mahortova, i-a fost vândut apartamentul nr. 1 din casa 69 A, str. Xxxx, mun. Chişinău şi familiei acestui

apartament i s-a atribuit în folosință teren adiacent în mărime de 0,06 ha, din terenul total atribuit acestei case 0,1900 ha, unde familia Mosolova au construit mai multe imobile.

Reclamantele au invocat că prin răspunsul din 25 aprilie 2016 cu nr. 21/125-af a Direcției Generale Arhitectură Urbanism și Relații Funciare este imposibilă soluționarea cererii înaintate, din motiv că prin decizia nr. 29/12 din 29 decembrie 1998 a Primăriei municipiului Chișinău a fost recunoscut dreptul de proprietate a unuia din cei patru coproprietari, Galina Malțeva, asupra anexelor lit. "A3" și "A4", fiind elaborată Schema de situație a terenului pentru transmiterea lui în proprietate privată, bunul fiind separat și fiindu-i atribuit un alt număr cadastral, xxxx.

Prin urmare, reclamantele Nina Mosolova și Elvira Mahortova, concretizându-și acțiunea au solicitat constatarea ilegalității răspunsului Direcției Generale Arhitectură Urbanism și Relații Funciare, nr. 21/125-af din 25 aprilie 2016, constarea încălcării de către Consiliul municipal Chișinău și Primăria municipiului Chișinău a prevederilor Regulamentului cu privire la modul de transmitere în proprietate privată a loturilor de pământ de pe lângă casă în localitățile urbane, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 984 din 21 septembrie 1998 și ale Legii nr. 793 din 10 februarie 2000 contenciosului administrativ; obligarea Primăriei municipiului Chișinău să inițieze procedura necesară în vederea pregătirii documentelor pentru transmiterea terenului în proprietate privată proprietarilor casei de locuit nr. 69 A, din str. Xxxx, mun. Chișinău, conform suprafețelor lotului de pământ de pe lângă casă și obligarea Consiliului municipal Chișinău să adopte decizia cu privire la privatizarea suprafeței lotului de pământ aferent casei de locuit nr. 69 A, din str. Xxxx, mun. Chișinău, cu perfectarea contractului de vânzare-cumpărare a loturilor de teren aferent casei de locuit cu reclamantele Mosolova Nina și Mahortova Elvira, la prețul normativ a lotului de teren aferent apartamentului nr. 1, casa nr. 69 A, din str. Xxxx, mun. Chișinău, ce aparține cu drept de proprietate lui Mosolova Nina și Mahortova Elvira.

Pe parcursul examinării cauzei, reclamantii Iurie Murzacov, Nina Mosolova, Elvira Mahortova și Liubovi Supeli au depus cerere de concretizare a acțiunii, în care suplimentar celor indicate în cererea de chemare în judecată, au menționat că refuzul pîrîtelor de a emite decizia de privatizare a terenului aferent, lezează drepturile de proprietate a reclamantilor.

Reclamantii au invocat că conform deciziei nr.2/18 din 27 februarie 2014 a Consiliului municipal Chișinău, s-a dispus înregistrarea la Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău a dreptului de proprietate a municipiul Chișinău asupra lotului de teren atribuit reclamantilor prin decizia nr. 4/24 din data de 09 aprilie 1990 a Comitetului executiv de deputați a raionului Frunze.

Prin urmare reclamantii Iurie Murzacov, Nina Mosolova, Elvira Mahortova și Liubovi Supeli au solicitat admiterea cereri; recunoașterea ilegală a răspunsului DGAURF al Consiliului Mun. Chișinău nr. 21/11] (21/140-df) din 25 aprilie 2016, recunoașterea ca fiind ilegal refuzul Consiliului municipal Chișinău de a da răspuns la cererea din data de 22 august 2016, în modul și termenul prevăzut, recunoașterea ilegală a deciziei Consiliului municipal Chișinău nr.2/18-1 din 27 februarie 2014, în partea dispunerii înregistrării dreptului de proprietate municipală asupra terenului numărul cadastral xxxx cu suprafața 0,4026 ha; obligarea pîrîților de a aviza schema

de teren elaborată de întreprinderea Specializat Geodezie și Geologie CC. "TEMEI" SRL și de a emite o hotărâre cu privire la acceptarea privatizării de către Iurie Murzacov, Nina Mosolova, Elvira Mahortova și Liubovi Supeli a suprafețelor de pământ aferent casei de locuit, nr. 69A din str. Xxxx, mun. Chișinău, care a fost atribuit reclamanților, prin decizia nr. 4/24 din data de 09 aprilie 1990 a Comitetului executiv de deputați a raionului Frunzei, conform suprafețelor real folosite de către reclamanți, stabilit prin schema de teren elaborată de întreprinderea Specializat Geodezie și Geologie CC. "TEMEI" SRL și de a pregăti proiectul de contract de vânzare-cumpărare a terenului, să stabilească prețul normativ a lotului de teren, să pregătească actul de transmitere-primire a terenului în proprietate privată a reclamanților și să înștiințeze proprietarii loturilor despre posibila dată a încheierii contractului și achitării prețului.

Prin hotărârea din 04 septembrie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată înaintată de Iurie Murzacov, Nina Mosolova, Elvira Mahortova, Liubovi Supeli către Consiliul Municipal Chișinău, Primăria municipiului Chișinău, Direcția Generală Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare a Consiliului Municipal Chișinău, intervenient accesoriu Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău privind anularea actului administrativ. S-a recunoscut ca fiind ilegal răspunsul nr. 21/125-df (21/140-df) din data de 25 aprilie 2016 a DGAURF al Consiliului Municipal Chișinău și refuzul Consiliului Municipal Chișinău de a da răspuns la cererea din data de 22 august 2016 în modul și termenul prevăzut. S-a recunoscut ca fiind ilegală decizia nr. 2/18-1 din 27 februarie 2014 a Consiliului Municipal Chișinău, în partea dispunerii înregistrării dreptului de proprietate municipală asupra terenului cu numărul cadastral xxxx cu suprafața de 0,4026 ha. S-a obligat pârâții să emită o hotărâre cu privire la acceptarea privatizării de către Iurie Murzacov, Nina Mosolova, Elvira Mahortova, Liubovi Supeli a suprafețelor lotului de pământ aferent casei de locuit, nr. 69 A din str. Xxxx, mun. Chișinău, în limitele suprafețelor real folosite de către aceștia, după cum urmează: lui Iurie Murzacov - lotul de pământ cu suprafața de 600 m², Liubovi Supeli - lotul de pământ cu suprafața de 400 m², Ninei Mosolova și Elvirei Mahortova - lotul de pământ cu suprafața de 600 m², lui Iurie Murzacov a câte 1/4, Liubovi Supeli a câte 1/4 și Ninei Mosolova și Elvirei Mahortova a câte 1/4 din lotul de pământ cu suprafața de 1 900 m². S-a obligat pârâții să pregătească proiectul de contract de vânzare-cumpărare a terenului, să stabilească prețul normativ a lotului de teren, să pregătească actul de transmitere-primire a terenului în proprietate privată a reclamanților și să înștiințeze proprietarii loturilor de teren despre posibila dată a încheierii contractului și achitării prețului. În rest pretențiile s-au respins ca nefondate.

Prin încheierea din 14 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea de restituire a apelului declarat de Consiliul municipal Chișinău, Primăria municipiului Chișinău și Direcția Generală Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare a Consiliului municipal Chișinău.

Prin decizia din 14 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul declarat de Primăria municipiului Chișinău, Consiliului municipal Chișinău și Direcția Generală Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare a Consiliului municipal Chișinău, s-a casat hotărârea din 04 septembrie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul

Centru și s-a pronunțat o nouă hotărâre de respingere a cererii de chemare în judecată depusă de Iurie Murzacov, Nina Mosolova, Elvira Mahortova, Liubovi Supeli.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni, de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

După cum denotă materialele cauzei, copia deciziei motivate din 14 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost expediată participanților la proces la data de 27 iulie 2018, prin intermediul poștei electronice (f.d.42 vol. II).

În aceste circumstanțe, instanța de recurs precizează că recursul a fost depus Iurie Murzacov, Nina Mosolova, Elvira Mahortova, Liubovi Supeli, reprezentați de avocatul Denis Ipatii la data de 06 august 2018 și de Nina Mosolova și Elvira Mahortova, reprezentate de avocatul Constantin Lazari la data de 22 august 2018, cu respectarea termenului prevăzut la art. 434 Cod de procedură civilă.

Prin cererea de recurs, recurenții Iurie Murzacov, Nina Mosolova, Elvira Mahortova, Liubovi Supeli, reprezentați de avocatul Denis Ipatii au solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii primei instanțe și casarea încheierii instanței de apel, cu pronunțarea unei noi încheierii de restituire a apelului depus de Consiliul municipal Chișinău.

În motivarea cererii de recurs, recurenții Iurie Murzacov, Nina Mosolova, Elvira Mahortova, Liubovi Supeli, reprezentați de avocatul Denis Ipatii au indicat că în cadrul examinării cauzei în ordine de apel au înaintat un demers privind restituirea apelului formulat de către Botnaru Valeriu, în interesul Consiliului municipal Chișinău, ca fiind depus de o persoană neîmputernicită. Iar, la data de 14 iunie 2018, au recepționat încheierea din data de 14 iunie 2018, prin care instanța de apel examinând demersul nr.8559 al avocatului Denis Ipatii privind resituirea cererii de apel ca fiind depusă de o persoană neîmputernicită și a dispus restituirea cererii cu nr. 13510 din 09 iulie 2018 depusă de avocatul Daniela Mîrza în interesele lui Nicolae Cușnirenco.

Recurenții au menționat că încheierea din 14 iunie 2018 este una total ilegală, căci în partea dispozitivă a acesteia sunt indicate datele altei persoane și cereri care nu fac parte din litigiul dedus judecării.

La fel, recurenții au indicat că la data de 26 septembrie 2017, Valeriu Botnaru, în baza procurilor nr. 07-116/39 și 02-116/14, a depus cerere de apel nemotivată în numele Consiliul municipal Chișinău și a Primăriei municipiului Chișinău, iar la data de 09 februarie 2018, în baza procurilor nr. 07-116/97 și 02-116/16 a formulat apelul motivat. Totodată în ședința din data de 10 mai 2017, Valeriu Botnaru s-a legitimat cu legitimația eliberată de către Primăria Chișinău, unde acesta este angajat, iar pînă în prezent nu a prezentat confirmarea angajării sale la Consiliul municipal Chișinău.

Recurenții au invocat că Primăria municipiului Chișinău și Consiliul municipal Chișinău sunt două persoane juridice distincte, fapt confirmat inclusiv de însuși acești participanți, prin eliberarea a două procuri distincte, din numele a două entități diferite și participarea în instanța de fond a doi reprezentanți diferiți, cu procuri corespunzătoare.

Recurenții au menționat că conform Regulamentului Direcției Generale Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare a Consiliul municipal Chișinău, aceasta

are statut de persoană juridică, prin urmare instanța de apel a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces.

Recurenții au invocat că instanța de apel nu s-a expus asupra tuturor argumentelor invocate de aceștia, și anume asupra faptului că în schița prezentată de pârâți sunt indicate servituții, care nu există, că terenul va fi valorificat conform RLU „Cod R6”, care presupune construcția blocurilor locative de la 6 etaje în sus, schița prezentată a fost întocmită în lipsa recurenților și asupra faptului că reclamații s-au adresat cu cerere privind privatizarea lotului de teren la 04 mai 2016, dar calculele și măsurările prezentate de către pârît datează din 02 martie 2016.

Recurenții au menționat că de fapt este neîntemeiat motivul privind respingerea cererii de a privatiza teritoriul în limita real deținută, din considerentul că terenul respectiv poate fi valorificat conform Regulamentului local de urbanism și Regulamentului privind gestionarea resurselor funciare municipale, conform categoriei de Tip R6, și anume pe acest teren se pot construi orice tip de construcții. Ori, atribuirea tipului R6 terenului respectiv este incorectă, pentru că nici o persoană nu a efectuat nici o verificare geologică și nu s-a deplasat la fața locului, terenul fiind unul nefuncțional, pentru că apele subterane sunt la suprafață și periodic se petrec deplasări masive de sol, fapt confirmat și prin raportul instituției specializate în acest domeniu, SRL Bivast.

Prin cererea de recurs, recurentele Nina Mosolova și Elvira Mahortova, reprezentate de avocatul Constantin Lazari au solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a încheierii instanței de apel, cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea cererii de recurs, recurentele Nina Mosolova și Elvira Mahortova, reprezentate de avocatul Constantin Lazari, suplimentar celor menționate în cererea de chemare în judecată și în cererea de concretizare au indicat că instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată și a interpretat în mod eronat legea materială, în special art. 53 alin. (2) a Legii privind administrarea și de etatizarea proprietății publice nr. 121 din data de 04 mai 2007.

Recurentele au invocat că până în prezent dețin în posesie și folosință terenul respectiv suportând absolut toate cheltuielile de întreținere a acestuia și deținându-l în nume de proprietar.

Recurentele Nina Mosolova și Elvira Mahortova au indicat că la adoptarea deciziei, instanța de apel nu a indicat temeiurile legale, prevăzute în articolele 386 și 387 Cod de procedură civilă, a aplicat eronat prevederile legale care țin de interpretarea și aplicarea normelor referitoare la dreptul la proprietate.

Recurentele au menționat că urma a fi aplicat corect principiului neretroactivității legii, protecția dreptului de proprietate și principiul nediscriminării.

Astfel, recurentele au invocat că hotărârea nr. 4/2-4 din 09 aprilie 1990 a autorității administrației publice locale, prin care lor li s-a atribuit două elemente din dreptul de proprietate, și anume posesia și folosința terenului aferent și cel adiacent, este legală pînă în prezent, nefiind anulată de către instanța de judecată. Ori, prin art. 53 alin. (2) a Legii privind administrarea și de etatizarea proprietății publice nr. 121 din 04 mai 2007, legislatorul nu a anulat hotărârea nominalizată.

Recurente au indicat că instanța de fond, la adoptarea hotărârii, s-a condus de prevederile constituționale, CEDO, practica CtEDO, aplicînd direct prevederile din tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, pe cînd instanța de apel nu indică faptul că Nina Mosolova și Elvira Mahortova au obținut 2 elemente ale dreptului de proprietate din anul 1990, iar pe al 3 element, cel de dispoziție l-au solicitat în anul 2016.

Recurente Nina Mosolova și Elvira Mahortova au menționat că instanța de apel eronat a conchis că hotărârea judecătorească privind obligarea autorităților administrației publice locale de a emite decizia de transmitere a dreptului de proprietate asupra bunului solicitat, constituie o substituie a atribuțiilor autorităților publice.

La fel, recurente au invocat că, apelanții nu au respectat prevederile legale cu referire la depunerea apelului și nu au indicat temeiului casării hotărârii, prin ce a fost încălcat principiul contradictorialității, iar instanța de apel greșit a indicat că temei de casare a hotărârii primei instanțe este aplicarea de către instanța de fond a analogiei legii, ori instanța de fond nu a aplicat analogia legii la soluționarea prezentului litigiu.

Cu referire la încheierea din 14 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, recurente au indicat că, în dispozitivul încheierii sunt indicate părți care nu au fost implicate în litigiul dedus judecății.

Recurente au menționat că reprezentantul Consiliului municipal Chișinău, Vasile Botnaru nu a avut împuterniciri de a declara apel din numele Consiliului municipal Chișinău, deoarece nu este angajatul Consiliului, ci doar angajatul Direcției generale arhitectură urbanism și relații funciare, care este persoană juridică distinctă de Primărie, fapt ce denotă că instanța de apel a examinat o cerere de apel, înaintată de o persoană neîmputernicită.

La 01 octombrie 2018, în adresa Primăriei municipiului Chișinău, Consiliului municipal Chișinău și Direcției Generală Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare a Consiliului municipal Chișinău a fost expediată copia recursului declarat de Iurie Murzacov, Nina Mosolova, Elvira Mahortova, Liubovi Supeli, reprezentați de avocatul Denis Ipatii și a recursului declarat de Nina Mosolova și Elvira Mahortova, reprezentate de avocatul Constantin Lazari.

La 08 noiembrie 2018, Primăria municipiului Chișinău și Consiliu municipal Chișinău au depus referință la recursul declarat de Iurie Murzacov, Nina Mosolova, Elvira Mahortova, Liubovi Supeli, reprezentați de avocatul Denis Ipatii și recursul declarat de Nina Mosolova și Elvira Mahortova, reprezentate de avocatul Constantin Lazari, prin care au solicitat respingerea recursurilor nominalizate supra și menținerea deciziei instanței de apel.

Prin încheierea din 14 noiembrie 2018 a Curții Supreme de Justiție, recursurile declarate de Iurie Murzacov, Nina Mosolova, Elvira Mahortova, Liubovi Supeli, reprezentați de avocatul Denis Ipatii și de Nina Mosolova și Elvira Mahortova, reprezentate de avocatul Constantin Lazari împotriva deciziei din 14 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost considerat admisibil.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursurile declarate de Iurie Murzacov, Nina Mosolova, Elvira Mahortova, Liubovi Supeli, reprezentați

de avocatul Denis Ipatii și de Nina Mosolova și Elvira Mahortova, reprezentate de avocatul Constantin Lazari urmează a fi admise, se casează decizia din data de 14 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău și încheierea din 14 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Iurie Murzacov, Nina Mosolova, Elvira Mahortova, Liubovi Supeli împotriva Consiliului municipal Chișinău, Primăriei municipiului Chișinău și Direcției Generale Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare a Consiliului municipal Chișinău intervenient accesoriu Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău cu privire la recunoașterea ilegalității răspunsului și obligarea emiterii deciziei, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată, din următoarele motivele.

În conformitate art. 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

Articolul 444 din Codul de procedură civilă consemnează că, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată, dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Din materialele cauzei, Colegiul reține că la 06 iunie 2016, Iurie Murzacov, Nina Mosolova, Elvira Mahortova, Liubovi Supeli au depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului municipal Chișinău, Primăriei municipiului Chișinău și Direcției Generale Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare a Consiliului municipal Chișinău cu privire la recunoașterea ilegalității răspunsului și obligarea emiterii deciziei.

Prin hotărârea din 04 septembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată înaintată de Iurie Murzacov, Nina Mosolova, Elvira Mahortova, Liubovi Supeli către Consiliul Municipal Chișinău, Primăria municipiului Chișinău, Direcția Generală Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare a Consiliului Municipal Chișinău, intervenient accesoriu Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău privind anularea actului administrativ. S-a recunoscut ca fiind ilegal răspunsul nr. 21/125-df (21/140-df) din data de 25 aprilie 2016 DGAURF al Consiliului Municipal Chișinău și refuzul Consiliului Municipal Chișinău de a da răspuns la cererea din data de 22 august 2016 în modul și termenul prevăzut. S-a recunoscut ca fiind ilegală decizia nr. 2/18-1 din 27 februarie 2014 a Consiliului Municipal Chișinău, în partea dispunerii înregistrării dreptului de proprietate municipală asupra terenului cu numărul cadastral xxxx cu suprafața de 0,4026 ha. S-a obligat pârâții să emită o hotărâre cu privire la acceptarea privatizării de către Iurie Murzacov, Nina Mosolova, Elvira Mahortova, Liubovi Supeli a suprafețelor lotului de pământ aferent casei de locuit, nr. 69 A din str. Xxxx, mun. Chișinău, în limitele suprafețelor real folosite de către aceștia, după cum urmează: lui Iurie Murzacov - lotul de pământ cu suprafața de 600 m², Liubovi Supeli - lotul de pământ cu suprafața de 400 m², Ninei Mosolova și Elvirei Mahortova - lotul de pământ cu suprafața de 600 m², lui Iurie Murzacov a

cîte 1/4, Liubovi Supeli a cîte 1/4 și Ninei Mosolova și Elvirei Mahortova a cîte 1/4 din lotul de pămînt cu suprafața de 1 900 m2. S-a obligat pârâții să pregătească proiectul de contract de vînzare-cumpărare a terenului, să stabilească prețul normativ a lotului de teren, să pregătească actul de transmitere-primire a terenului în proprietate privată a reclamanților și să înștiințeze proprietarii loturilor de teren despre posibila dată a încheierii contractului și achitării prețului. În rest pretențiile s-au respins ca nefondate.

La data de 26 septembrie 2017, Consiliul municipal Chișinău și Primăria municipiului Chișinău au depus cerere de apel împotriva hotărârii din data de 04 septembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (f.d.203-204 vol. I).

La data de 11 mai 2018, intimații Iurie Murzacov, Nina Mosolova, Elvira Mahortova, Liubovi Supeli, reprezentați de avocatul Denis Ipatii au depus cerere cu privire la restituirea cererii de apel depuse de Consiliul municipal Chișinău, reprezentat de Valeriu Botnaru (f.d.249-250 vol. I)

Prin încheierea din 14 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea de restituire a apelului declarat de Consiliul municipal Chișinău, Primăria municipiului Chișinău și Direcția Generală Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare a Consiliului municipal Chișinău (f.d.23-26 vol. II).

Prin decizia din 14 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul declarat de Primăria municipiului Chișinău, Consiliului municipal Chișinău și Direcția Generală Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare a Consiliului municipal Chișinău, s-a casat hotărârea din 04 septembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și s-a pronunțat o nouă hotărâre de respingere a cererii de chemare în judecată depusă de Iurie Murzacov, Nina Mosolova, Elvira Mahortova, Liubovi Supeli (f.d.28-41 vol. II).

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. d) Cod de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă cererea de apel a fost depusă de o persoană care nu este în drept să declare apel, cu excepția cazului în care cererea depusă de persoana asupra căreia a fost instituită o măsură de ocrotire judiciară se referă la contestarea hotărârii privind instituirea măsurii de ocrotire judiciară.

Instanța de recurs reține că la data de 26 septembrie 2017, Consiliul municipal Chișinău și Primăria municipiului Chișinău, reprezentate de Valeriu Botnaru, în baza procurilor nr. 07-116/39 din 23 februarie 2017 și 02-116/14 din data de 02 ianuarie 2017, au depus cerere de apel împotriva hotărârii din 04 septembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (f.d.203-204 vol. I). Iar, la 09 februarie 2018, Consiliul municipal Chișinău și Primăria municipiului Chișinău, reprezentate de Valeriu Botnaru, în baza procurilor nr. 07-116/97 din 28 decembrie 2017 și 02-116/14 din 10 ianuarie 2018, au depus cerere de apel motivată împotriva hotărârii din 04 septembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (f.d.224-228 vol. I).

La data de 11 mai 2018, intimații Iurie Murzacov, Nina Mosolova, Elvira Mahortova, Liubovi Supeli, reprezentați de avocatul Denis Ipatii au depus cerere cu privire la restituirea cererii de apel depuse de Consiliul municipal Chișinău, reprezentat de Valeriu Botnaru (f.d.249-250 vol. I)

În conformitate cu art. 75 alin. (2) Cod de procedură civilă, procesele persoanelor juridice se susțin în instanță de judecată de către organele lor de administrare, care acționează în limitele împuternicirilor atribuite prin lege, prin alte

acte normative sau prin actele lor de constituire, precum și de către alți angajați împuterniciți ai persoanei juridice, de către avocați sau avocați stagiați.

Colegiul reține că la examinarea cererii din 11 mai 2018 cu privire la restituirea cererii de apel depuse de Consiliul municipal Chișinău, reprezentat de Valeriu Botnaru, instanța de apel urma să verifice împuternicirile oferite de Consiliul municipal Chișinău lui Valeriu Botnaru, pentru a depune cerere de apel împotriva hotărârii din 04 septembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Astfel, ținând cont de faptul că, Consiliul municipal Chișinău este o autoritate publică locală distinctă de Primăria municipiului Chișinău, la verificarea împuternicirilor lui Valeriu Botnaru de a depune apel din numele Consiliului municipal Chișinău, instanța de apel urma să aplice art. 75 alin. (2) Cod de procedură civilă, fapt ce poate fi confirmat prin ordinul de angajare, decizia Consiliului municipal Chișinău și procură, prin care i-ar fi fost delegate împuterniciri de a reprezenta, depune și semna cererea de apel, inclusiv din numele Consiliului municipal Chișinău.

Colegiul reține că, în încheierea expedită în adresa recurenților este indicat că se restituie cererea cu nr.13510 din 09 iulie 2018 depusă de avocatul Daniela Mârza în interesele lui Nicolae Cușnirenco, fapt ce se confirmă prin anexarea copiei încheierii respective la recursul depus de Iurie Murzacov, Nina Mosolova, Elvira Mahortova, Liubovi Supeli, reprezentați de avocatul Denis Ipatii (f.d.54-55 vol. I).

Totodată, instanța de recurs reține că, deși la materialele cauzei este anexată încheierea din 14 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în al cărei dispozitiv este indicat că, s-a respins cererea de restituire a apelului declarat de Consiliului municipal Chișinău, Primăriei municipiului Chișinău și Direcția Generală Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare a Consiliului municipal Chișinău (f.d.23-26 vol. II), pe portalul instanțelor de judecată, cac.instante.justice.md, este publicată încheierea din 14 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în dispozitivul căreia este indicat că se restituie cererea cu nr.13510 din 09 iulie 2018 depusă de avocatul Daniela Mârza în interesele lui Nicolae Cușnirenco, fapt confirmat prin accesarea link-ului https://cac.instante.justice.md/apps/pdf_generator/base64/create_pdf.php.

În conformitate cu art. 274 (alin. 1, 5) Cod de procedură civilă, în procesul-verbal al ședinței de judecată sau al actului procedural îndeplinit în afara ședinței de judecată se enumeră acțiunile procesuale efectuate de către participanții la proces și de către instanța de judecată, cu mențiunea locului, a datei și a orei începerii și terminării fiecărei acțiuni procesuale, respectându-se ordinea în care au fost exercitate. În cazul divergențelor între conținutul procesului-verbal și înregistrarea audio, prevalează înregistrarea audio.

Instanța de recurs menționează că este în imposibilitate de a verifica veridicitatea dispozitivului încheierii pronunțate în ședința instanței de apel din data de 14 iunie 2018, or la materialele cauzei lipsește înregistrarea audio a pronunțării încheierii din 14 iunie 2018.

Suplimentar, instanța de recurs menționează că, instanțele de judecată, trebuie, să emită o hotărâre clară, având în vedere caracterul determinant al concluziilor sale, în temeiul principiului clarității hotărârii judecătorești.

Subsecvent, instanța de recurs menționează că, în conformitate cu art. 357 Cod de procedură civilă, hotărârile susceptibile de apel pot fi atacate, pînă a rămâne

definitive, în instanță de apel care, în baza materialelor din dosar și a celor prezentate suplimentar, verifică corectitudinea constatării circumstanțelor de fapt ale cauzei, a aplicării și interpretării normelor de drept material, precum și respectarea normelor de drept procedural, la judecarea cauzei în primă instanță.

Instanța de recurs reține că, din norme legală precitată, se deduce că, obiectul apelului îl constituie hotărârile nedefinitive, pronunțate în prima instanță de judecătoria.

Colegiul relevă că, la data de 26 septembrie 2017 a fost depusă cererea de apel împotriva hotărârii din 04 septembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în care în calitatea procesuală de apelant sunt indicate Consiliul municipal Chișinău, Primăria municipiului Chișinău și Direcția Generală Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare a Consiliului municipal Chișinău, această cerere a fost semnată doar de Valeriu Botnaru, în numele Consiliului municipal Chișinău, Primăria municipiului Chișinău (f.d.203-204 vol. I).

Respectiv, prin încheierea din 23 ianuarie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost soluționată chestiunea primirii pe rol, a cererii de apel depuse de Primăria municipiului Chișinău, Consiliul municipal Chișinău, Direcția Generală Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare a Consiliului municipal Chișinău împotriva hotărârii din 04 septembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (f.d.221-222 vol. I).

Prin decizia din 14 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul declarat de Primăria municipiului Chișinău, Consiliului municipal Chișinău și Direcția Generală Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare a Consiliului municipal Chișinău, s-a casat hotărârea din 04 septembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și s-a pronunțat o nouă hotărâre de respingere a cererii de chemare în judecată depusă de Iurie Murzacov, Nina Mosolova, Elvira Mahortova, Liubovi Supeli (f.d.28-41 vol. II).

Prin urmare, Colegiul conchide că, instanța de apel urma să verifice cine a declarat apel, în condițiile în care în calitate de apelanți sunt indicați Consiliul municipal Chișinău, Primăria municipiului Chișinău și Direcția Generală Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare a Consiliului municipal Chișinău, iar cererea de apel a fost semnată de Valeriu Botnaru, în numele Consiliului municipal Chișinău, Primăria municipiului Chișinău (f.d.203-204 vol. I).

În conformitate cu art. 27 alin. (1) Cod de procedură civilă, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecării, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare.

Principiul disponibilității se manifestă inclusiv, prin dreptul de a ataca sau nu hotărârea pe căile de atac prevăzute de lege.

Or, în virtutea principiului disponibilității părților, instanța de apel verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, în limitele argumentelor invocate în cererile de apel, referințele și obiecțiile înaintate, fiind aplicată regula „nu se rejudecă decât ceea ce s-a apelat”. Astfel, părțile determină sfera controlului judiciar efectuat de către instanța de apel, prin atacarea hotărârii în întregime sau numai o parte din aceasta.

Ca urmare a celor reținute supra, în sensul art. 6 alin. (1) al CEDO, instanța de recurs ține să menționeze că, instanțele de judecată, trebuie, să indice cu suficientă claritate motivele pe care-și întemeiază hotărârile, iar având în vedere caracterul determinant al concluziilor sale, să prezinte noțiunile, ce implică o apreciere a faptelor supuse aprecierii. De asemenea, noțiunea de proces echitabil impune ca instanța de judecată să nu-și motiveze doar sumar hotărârea sa, ci să examineze efectiv problemele esențiale care-i sunt supuse aprecierii și să nu se rezume doar la probarea concluziilor unei părți.

Reiterând, motivele de fapt și de drept, expuse mai sus, statuând că, instanța de apel a soluționat eronat litigiul în cauză, iar instanța de recurs este în imposibilitate de a corecta respectiva eroare judiciară, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, concluzionează de a admite recursurile declarate de Iurie Murzacov, Nina Mosolova, Elvira Mahortova, Liubovi Supeli, reprezentați de avocatul Denis Ipatii și de Nina Mosolova și Elvira Mahortova, reprezentate de avocatul Constantin Lazari, se casează se casează decizia din 14 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău și încheierea din 14 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Iurie Murzacov, Nina Mosolova, Elvira Mahortova, Liubovi Supeli împotriva Consiliului municipal Chișinău, Primăriei municipiului Chișinău și Direcției Generale Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare a Consiliului municipal Chișinău intervenient accesoriu Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău cu privire la recunoașterea ilegalității răspunsului și obligarea emiterii deciziei, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

La judecarea cauzei, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate supra, creând condiții obiective și reale participanților la proces și judecând cauza, să emită o hotărâre legală și întemeiată, reieșind din circumstanțele esențiale a litigiului dedus judecării.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c), art. 445 alin. (2)-(3) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admit recursurile declarate de Iurie Murzacov, Nina Mosolova, Elvira Mahortova, Liubovi Supeli, reprezentați de avocatul Denis Ipatii și de Nina Mosolova și Elvira Mahortova, reprezentate de avocatul Constantin Lazari.

Se casează decizia din 14 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău și încheierea din 14 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Iurie Murzacov, Nina Mosolova, Elvira Mahortova, Liubovi Supeli împotriva Consiliului municipal Chișinău, Primăriei municipiului Chișinău și Direcției Generale Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare a Consiliului municipal Chișinău, intervenient accesoriu Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău cu privire la recunoașterea ilegalității răspunsului și obligarea emiterii deciziei, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

judecătorii

Valeriu Doagă

Svetlana Filincova

Tamara Chișca-Doneva

Dumitru Mardari

Nina Vascan